

Anadolu, İnan, Afganistan, Afrika'nın tropik ve subtropik bölgeleri kavunun gen merkezini oluşturur.

Türkiye yaptığı üretim ile Dünya'da Çin'den sonra en büyük kavun üretici ülkedir.

Yetiştirme Tekniği

Kavun tek yıllık bir bitkidir. Yerde sürünerek gelişen bir tür olmasına rağmen örtüaltı yetiştiriciliğinde askıya alınarak tırmanarakta gelişebilir.

Köklerin : % 80 lik kısmı 30-40 cm'de,
% 20 lik kısmı 40- maksimum 100 cm derinlikte yer alır.

Dikimden 35 gün sonra ilk dişi çiçek, bundan 35 gün sonra ilk hasat, bundan 30 gün sonra hasat sonudur. Vejetasyon süresi ortalama 100 gündür.

Ekolojik İstekleri

Toprak: Derin, iyi havalanan, besin maddelerince zengin, su tutma yeteneği yüksek, hafif asidik, tuzluluğu düşük ve PH= 6-7,5 olan toprak koşullarından hoşlanır.

Sıcaklık: Sıcaklıktan oldukça hoşlanır.

Işık: Yüksek ışıktan hoşlanır, minimum 5000 lüks ışık şiddeti bulunması gerekir.

Nem: Yüksek nemden hoşlanmaz. Optimum %60-70 olmasını ister. Aşırı nemde fungal (Mildiyö) ve bakteriyel hastalıklar başlar. Ayrıca aşırı nem vejetatif gelişmeyi hızlandırır ve daha fazla yaprak oluşur. Düşük nemde trips ve

kırmızı örümcek gibi zararlılar ile külleme gibi fungal hastalıklar görülür.

Örtüaltında fideyle yetiştiricilik yapılır.

Dikimden önce toprak derin bir sürüm yapılır. Ardından toprak orta-derin bir işleme yapılır. Bitki sıklığı yetiştirme ortamına göre değişir.

Sera yetiştiriciliğinde çift sıralı yetiştiricilik en uygundur. Sera yetiştiriciliğinde; (100-50 cm) x (50-60 cm) en uygun mesafelerdir. Bu yetiştiricilikte dekara yaklaşık 2566 bitki düşer.

Bakım: Eğer malçlama yapılmadıysa, ilk yabancı ot kontrolü dikimi izleyen 3. veya 4. haftada *birinci çapalama*, *2. çapalama* ise 1. çapadan 15-20 gün sonra yapılır (2. çapada bitki boyu 75 cm'e ulaşır).

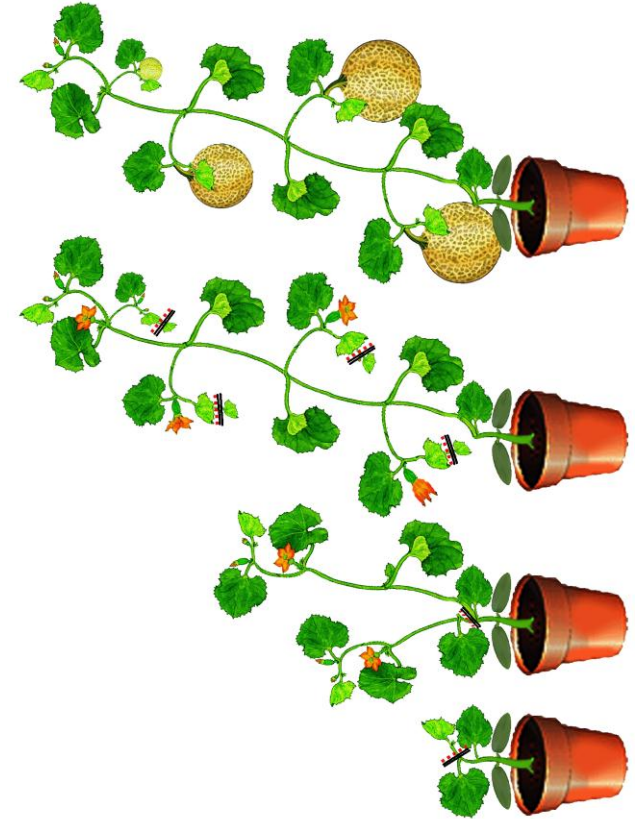
Malçlama: Özellikle sera yetiştiriciliğinde mutlaka yapılmalıdır. İlkbahar ürün yetiştiriciliğinde 0,05 mm kalınlığında saydam polietilen plastikler malç olarak kullanılır. Malçlar vejetasyon süresince bırakılmaz, kavunlar belli bir büyüklüğe ulaşınca alt tarafı gölgeleyeceğinden ışık toprağa ulaşmaz, bu aşamada malç kaldırılır. Nemi ve sıcaklığı muhafaza edeceğinden yabancı ot çıkışını teşvik edebilir. Bu nedenden dolayı ilkbaharda malç sökülür.

Sulama: Dikimden sonra can suyu verilir. Kavunlarda dikimden ilk çiçeklenmeye ve meyvenin irileşmesine kadar fazla su ihtiyacı vardır. Bu safhadan olgunlaşmaya kadar git gide azalır. Örtüaltında mutlaka olarak damla sulama yapılmalıdır.

Gübreleme: 5-10 ton/da iyi yanmış çiftlik gübresi verilmelidir. Çiftlik gübresi; toprağın mikrobiyolojik aktivitesini artırır, mineral beslemeyi düzenler, toprak nemindeki değişmeleri dengeler, toprak sıcaklığını artırır. Mutlaka toprak tahlili yapılıp kimyasal gübreleme ona göre verilmelidir.

Budama: Coğunlukla serada veya tünel yetiştiriciliğinde yapılır.

Fidelerde 2. veya 3. göz üzerinden tepe alma budaması yapılır. Tepe alma yapılmadığında, 7-8. boğumdan sonra dişi çiçek oluşumu başlar, fakat 2. veya 3. göz üzerinden tepe alma yapıldığında dişi çiçeklerin hemen iki yaprak üzerinden çıkması sağlanır.

2 yaprak üzerinden tepe alma yapılır, bu iki yaprak koltuğundan süren sürgünlerin iyi ve kuvvetli olanı bırakılır, diğeri koparılır. Bırakılan koltuk ana gövde şeklinde yetiştirilir.

İkinci budama şekli ise uç almadır. Meyve tutumundan sonra, meyveden sonra iki yaprak bırakılır ve uç alınır. Amaç meyveden sonra gelişen kısmın boşa büyüyüp enerji ve besin maddesi kaybını önlemektir.

Üçüncü budama şekli yaprak budamasıdır. Hem sıkışıklık yapan (havalanma ve nemi ayarlamak için), hem de altta toprağa yakın yaşlı yaprakların alınmasıdır.

Alçak tünellerde budamanın faydası vardır. Bu budamanın verim ve kaliteye önemli etkisi vardır. 3-4 yaprak üzerinden tepe alma budaması ve gelişen diğer dallarda gelişerek, her bir koltukta birer meyve bırakılır ve iki yaprak üzerinden uç alma yapılır.

Tozlanma ve Döllenme: Sabah erken saatlerde arılarla yapılır. Çiçeklerdeki hem erkek hem de dişi nektar keseleri büyük olduğundan böceklerle tozlanma daha kısa olur. Mutlaka arı kullanılmalıdır, aksi takdirde monoik (erkek ve dişi çiçekler bitkinin farklı yerlerinde yer alır) çeşitlerde meyve tutumu sağlanamaz.

Hasat: Çitilerin oluşumu hasadı belirler. Meyve sapındaki tüylerin azalması ve dokununca dökülmesi, kokunun oluşması, çiçek çukuru kısmının yumuşaması, meyve sapındaki kulakçığın kuruması, kantalup tipi kavunlarda sapın meyveden ayrılması (ama isteğimiz 1-2 cm yukarisından koparılması) ve kuru maddenin %9-15'e ulaşması hasat zamanını belirler.

Muhafaza: Kavunlar 4-6 °C sıcaklıkta %85-90 oransal nemde 10-15 gün muhafaza edilir.

Ambalajlama: Tek tek karton veya tahta kutulardan (standart 40 x 60 cm) yararlanılır. İriliğe göre 7-15 tane kavun dizilir. Meyvelerin birbirine değip kızışmasını önlemek için kartondan bölme veya kağıtlar ince ince kırılıp aralarına konur. Ayrıca tek tek fileye de konulabilir.

Hastalık ve Zararlılar:

Aşağıdaki tabloda tohumdan hasada kadar görülen hastalıklar, zararlılar ve fizyolojik bozukluklar gösterilmektedir.

Simtonların Yerleşimi	Zararlılar	Funguslar	Virüsler	Bozukluklar
<i>Tohum veya Fide</i>	Fare	Solgunluk (phythium, Rhizoctonia)	-	-
<i>Yaprak</i>	Yaprak biti, Kırmızı örümcek, Trips, Beyaz sinek	Mildiyö, Külleme, Kurşuni küf	CMV, WMV, ZYMV, MNSV	Molibden noksanlığı, Güneş yanıklığı
<i>Meyve</i>	Mısır kurdu	Kurşuni küf, Çiçek burnu çürüklüğü	WMV, ZYMV	Çatlama, Güneş yanıklığı, Dökümler
<i>Kök Boğazı, Dal, İletim Demetleri</i>	-	Fusarium, Verticillium, Sclerotinia	MNSV	-
<i>Kökler</i>	Nematot, Tel kurdu, Köstebek, Solucan	Phomopsis, Corky-root	-	-

🏠: Alparslan Türkeş Bulvarı, No: 492
33740, Erdemli / MERSİN

🌐: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata>

@: alata@tarimorman.gov.tr

☎: 0 324 518 00 52

📞: 0 324 518 00 80

T.C.

TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü

Örtüaltı Kavun Yetiştiriciliği

Dr. Veysel ARAS

Mersin-2022